

ELEMENTS OF STYLE

JURISTINA TWITTERISSÄ

OTT Tapio Määttä¹

DOI: <https://doi.org/10.33344/vol13iss2pp94-96>

Helsinki Law Review, 2/2019, pp. 94–96

© 2019 Pykälä ry, Mannerheimintie 3 B, 5th floor, 00100 Helsinki, Finland, and the author.

Korkeimman oikeuden Talvivaaraa koskeva rikostuomio, maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden osuus oikeustieteellisten tiedekuntien opiskelijoista, neuvottelutaidon opettaminen osana oikeustieteen opintoja. Näistä aiheista olen tätä kirjoittaessani saman päivän aikana keskustellut Twitterissä.

Twitteristä on tullut yhä tärkeämpi media myös juristeille. Oikeustieteen opettajat ja tutkijat, viranhaltijat, asianajajat, yritysjuristit ja oikeustieteen opiskelijat ovat jo laajasti ja aktiivisesti mukana erilaisilla sosiaalisen median kanavilla. Viime aikoina myös useat tuomarit ovat luoneet Twitter-tilejä ja osallistuvat omilla kasvoillaan keskusteluihin. Muualla maailmassa tämä on vielä yleisempää.

Monet juristien työnantajat arvostavat nykyisin niin sanottua some-osaamista. Joillakin työpaikoilla on lähtökohtana se, että asiantuntijat osallistuvat omilla kasvoillaan alaansa koskeviin keskusteluihin sosiaalisessa mediassa. Esimeriksi ministeriöiden lainvalmistelijoiden odotetaan osallistuvan aktiivisesti omaa osaamisalaansa käsitteleviin keskusteluihin eri kanavilla. Viestintä on nykyisin kaikissa organisaatioissa yhä enemmän jokaisen asiantuntijan vastuulla oleva asia.

Vuorovaikutus-, viestintä- ja kommunikaatiotaidot ovat yhä tärkeämpiä kaikkien juristin työssä. Oikeustieteellisistä tiedekunnista valmistuneilta ja työelämään siirtyneiltä saadun palautteen perusteella näiden taitojen oppimiseen on kiinnitetty oikeustieteellisissä tutkinnoissa aiemmin liian vähän huomiota. Kaikissa tiedekunnissa aihepiiri on kehittämisen kohteena.

Twitter on oivallinen kanava kehittää viestintäosaamistaan. Twitter pakottaa juristin popularisoimaan ja tiivistämään sanottavaansa. Taito on tärkeä kaikissa juristitehtävissä, sillä juristit kommunikoivat työssään laajasti myös muiden kuin toisten juristien kanssa.

Ammattitaitoisen juristin ominaisuuksiin kuuluu taito kertoa monimutkaiset asiatkin ymmärrettävästi myös maallikoille.

Oikeustieteellisen opetuksen lähtökohtana on perinteisesti ollut ajatus tuomarikoulutuksesta ja oikeudellisen ratkaisutoiminnan valmiuksista juristikoulutuksen saaneiden osaamisen ydinalueena. Tämä lähtökohta on osin jo murtunut, kun juristien työmarkkinat ovat monipuolistuneet. Vakuuttamisen taito ja siihen kytkeytyvä oikeudellisen argumentaation osaaminen ovat kuitenkin edelleen oikeustieteellisen koulutuksen tuottaman maailmankuvan keskeinen elementti.

On syytä kysyä, onko juristikoulutuksen tuottama ”vakuuttamisen taito” siinä muodossa kuin se on perinteisesti rakentunut oikeudellisen argumentaation osaamisen varaan enää riittävää nykytyöelämää ajatellen. Oikeudellisen argumentaation osaamiseen perustuva juristin vakuuttamisen taito nimittäin näyttää nykyisiä työelämävaatimuksia ajatellen yksisuuntaisena viestintänä rajatulle kohdejoukolle: asianajaja yrittää vakuuttaa tuomioistuimen asiakkaansa näkemyksen oikeellisuudesta, tuomioistuimien perustelee ratkaisunsa erityisesti asianosaisille jne.

Juristikoulutuksen tuottaman perinteisen ”vakuuttamisen taidon” rajoitteeksi osoittautuu se, että perinteisiin oikeudellisen argumentaation oppeihin sisältyy vain kapeasti ajatus oppivasta dialogista ja vuorovaikutuksesta. Kärjistäen: kun juristeina kohtaamme toisia ihmisiä, koemme tehtäväksemme yrittää saada heidät vakuuttuneiksi oman kantamme oikeellisuudesta vai näemmekö kohtaamisen mahdollisuudeksi yhteiseen oppimiseen?

Olen kokenut Twitterin oivalliseksi tavaksi kehittää omia vuorovaikutustaitojani. Kaikkia sosiaalisen median kanavia voi tuki käyttää myös vain omien ajatusten tuuttaamiseen ja promoamiseen. Parhaimmillaan Twitter on kuitenkin mielestäni silloin, kun siihen asennoituu dialogin mahdollistavana alustana. Tämä tuki edellyttää avointa mieltä, joskus vähän rohkeaa heittäytymistäkin.

Todella hyödylliseksi olen kokenut keskeneräisten ajatusten testaamisen ja kehittelyn Twitterissä käytävän keskustelun kautta. Päätimme parin kollegan kanssa, että kerromme avoimesti Twitterissä työn alla olevasta oikeustieteen metodeja käsittelevästä kirjastamme. Olemme jokainen, asiaa mitenkään koordinoimatta, twiitaneet työn alla olevia osuukiamme kirjastamme. Twiittien kautta avautuneet keskustelut ovat olleet sekä antoisia että erittäin hyödyllisiä ja auttaneet kirjoitustyössämme.

Olen myös valmistellut useita alustuksiani vuorovaikutteisesti Twitterissä. Kun olin menossa pitämään juhlapuhetta Vaasan hallinto-oikeuden 20-vuotisjuhlaan, esitin Twitterissä seuraavat

¹ Akateeminen rehtori, ympäristöoikeuden professori, Itä-Suomen yliopisto.

kysymykset: ”Pyytäisin twiitin verran apuasi. Pidän perjantaina juhlapuheen Vaasan hallinto-oikeuden 20-vuotisjuhlassa. Minua kiinnostaa juhlapuhetta varten kuulla ajatuksiasi hallinto-oikeuksien brändistä.

- Mikä mielikuva sinulla on hallinto-oikeuksista?
- Jos olet ollut tekemisissä hallinto-oikeuden kanssa, kokemuksia (myönteisiä/kielteisiä)?
- Ovatko hallinto-oikeudet ylipäänsä tuttuja?
- Tiedätkö millaisia asioita hallinto-oikeudet käsittelevät?”

Sain kysymyksiini kymmeniä vastauksia, jotka osoittautuivat todella hyödyllisiksi puhetta rakentaessani.

Asianajaja Jarkko Männistö kommentoi neuvottelutaidon opettamista koskeneessa ketjussa teemaa tätä kirjoittaessani seuraavasti: ”Juristin homma on siitä haastavaa, että juridiikan tuntemuksen lisäksi pitäisi osata tosi paljon kaikkea muutakin: neuvotella, viestiä, puhua eri kieliä. Ja sit pitäis ymmärtää vielä mitä moninaisempia elämän osa-alueita. Hyvä ammatti elinikäiselle oppijalle.”

Kokemukseni mukaan Twitter on mitä oivallisin alusta juristeille toteuttaa käytännössä elinikäistä oppimista sekä seurata ja osallistua ajankohtaisista oikeudellisista teemoista käyttävään keskusteluun. Suomitwitterissä käydään päivittäin vilkkaasti keskustelua erilaisista juridisesti kiinnostavista teemoista, joihin juristien ja oikeustieteen opiskelijoiden panosta kaivattaisiin nykyistä laajemmin.

Oikeudellisia teemoja, analysejä KKO:n ja KHO:n ratkaisuksista sekä keskustelua oikeustieteen opetuksesta ja sen kehittämisestä voi seurata Twitterissä esimerkiksi aihetunnisteilla #oikis, #oikeustiede, #UEFosku #juristitwitter, #KKOratkaisu ja #KHOratkaisu.